

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Tilsyn med prøveafleggelse i 9. klasse i skoleåret 2021/22

—

Dagsorden

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Tilsynets formål og baggrund

Metode - datagrundlag og screening

Resultater

Spørgsmål

Tilsynets formål og baggrund

Formål

Det tematiske tilsyn med prøveafleggelsen i 9. klasse har undersøgt, om de frie skoler overholder reglerne i prøvebekendtgørelsen om bl.a. prøvefritagelse, tilbud om ny prøve i tilfælde af sygdom eller udeblivelse fra prøve.

- Rigsrevisionens undersøgelse af 9.-klasseprøverne viste, at mange folkeskoleelever ikke aflægger de afgangsprøver i 9. klasse, som har været obligatoriske siden 2006.
- Styrelsens tematiske tilsyn med folkeskolers overholdelse af reglerne om prøvefritagelse og sygeprøver i 2019 og 2020 viste, at folkeskolernes praksis ikke i alle tilfælde følger reglerne.
- Tilsynet er en udløber af tilsynet på folkeskoleområde.
- Viden om, hvordan fritagelser fra prøver anvendes i praksis.

Tilsynets resultater – overblik

- Indberetning til Karakterdatabasen
- Grundlaget for fritagelse fra prøve, jf. prøvebekendtgørelsens **§§ 36 og 39**
- Redegørelse for evaluering af elevens udbytte, jf. prøvebekendtgørelsens **§41**
- Dokumentation i forbindelse med fritagelse, jf. prøvebekendtgørelsens **§42**
- Tilbud om sygeprøve til sygemeldte og udeblevne elever, jf. prøvebekendtgørelsens **§ 18**
- Fritagelse fra undervisning i faget, jf. specialundervisningsbekendtgørelsens **§ 13**
- Afgivelse af standpunktskarakterer, jf. prøvebekendtgørelsens **bilag 3, § 2.1, stk. 5-6** og folkeskolelovens **§ 13, stk. 3-4**

Grundlaget for prøvefritagelse

Prøvebekendtgørelsen

Fritagelse fra prøve, jf. §§36 og 39

§ 36. Skolens leder fritager en elev fra prøven, hvis eleven på grund af betydelig funktionsnedsættelse ikke, selv ikke på særlige vilkår, kan aflægge prøven. Fritagelse kan omfatte en eller flere prøver eller delprøve

§ 39. Skolens leder kan beslutte, at en elev, der er ankommet til Danmark efter det fyldte 14. år, fritages for at aflægge prøve i et eller flere fag, hvis det vurderes, at prøveaflæggelse ikke anses for hensigtsmæssigt på grund af elevens utilstrækkelige danskundskaber.

Stk. 2. Beslutningen om fritagelse efter stk. 1 forudsætter, at der forinden er taget stilling til, om eleven vil kunne aflægge prøve på særlige vilkår, jf. §§ 30-35.

Opmærksomhedspunkter

- § 36 er en undtagelsesbestemmelse
 - Det er kun muligt at fritage i tre tilfælde efter §§36 og 39
 - a) Elever med svære indlæringsvanskeligheder
 - b) Elever med multiple funktionsnedsættelser, fx manglende verbalt sprog
 - c) Elever med utilstrækkelige danskundskaber, der er ankommet til Danmark efter det fyldte 14. år
 - Det er ikke muligt at fritager elever grundet lavt fagligt standpunkt, sygdom, fravær fra undervisningen, psykiske diagnoser (angst, stress, mistrivsel)
- [Vejledning om særlige prøvevilkår og fritagelse fra folkeskolens prøver](#)
- [Vejledning om sygeundervisning](#)

Skriftlige dokumentationskrav

Prøvebekendtgørelsen

Dokumentationskrav, jf. §§ 41 og 42

§ 41. For hver prøve, der er givet fritagelse for, udarbejder skolens leder en kort redegørelse for, på hvilket grundlag elevens udbytte af undervisningen er evalueret.

Stk. 2. I redegørelsen indgår en beskrivelse af elevens standpunkt i det fag eller dele af fag, der er givet fritagelse for, en beskrivelse af evalueringsformen samt resultaterne af denne evaluering.

§ 42. Skolens leder registrerer og opbevarer oplysninger om fritagelse for prøveafleggelse. Registrering sker på elevniveau med oplysning om årsagen til fritagelse, fra hvilke fag der er sket fritagelse, og hvordan elevens udbytte af undervisningen i stedet skal evalueres.

Opmærksomhedspunkter

- Krav om **skriftlig dokumentation** i form af **redegørelser**, der beskriver elevens standpunkt i faget, evalueringsformen og resultatet af evalueringen
- Krav om **skriftlig dokumentation** i form af oplysninger om **årsagen til fritagelse**, herunder fra hvilke fag og hvordan der i stedet skal evalueres
- Det er IKKE muligt IKKE at evaluere på anden vis

→ [Vejledning om særlige prøvevilkår og fritagelse fra folkeskolens prøver](#) – find skemaer til oplysninger om særlige prøvevilkår og fritagelse fra prøver

Tilbud om sygeprøve

Prøvebekendtgørelsen

Sygeprøve mv., jf. §18

§18. En elev, der har været forhindret i at gennemføre en obligatorisk prøve på grund af sygdom, udeblivelse eller af uforkyndt grund, eller som har været forhindret på baggrund af en beslutning truffet af skolens leder i medfør af § 28 eller § 43, skal aflægge en ny prøve snarest muligt, jf. dog § 19. Ved sygdom, udeblivelse eller bortvisning fra andre prøver skal eleven have mulighed for at aflægge en ny prøve snarest muligt.

§ 60. Et bevis må ikke indeholde oplysninger om særlige prøvevilkår meddelt efter §§ 30-35.

Stk. 2. For elever, der er fritaget for at aflægge en eller flere prøver eller delprøver i henhold til §§ 36-41, skal det på beviset anføres, i hvilke fag eleven er fritaget for prøveafleggelse. Den i § 41 nævnte evaluering skal medtages på eller vedhæftes beviset.

Stk. 3. Er en elev udeblevet fra en prøve, jf. § 28, anføres dette tillige på beviset.

Opmærksomhedspunkter

- Sygemeldte/udeblevne elever tilbydes ny prøve
- Oplysninger om fritagelse og udeblivelse skal anføres på elevens afgangsbrev

Krav til procedurer

Prøvebekendtgørelsen

- **§§37 og 38** om proceduren for en prøvefritagelse.
- **§28** om proceduren, når en elev udebliver eller er forsinket.

Opmærksomhedspunkter

- Fritagelse skal ske efter samråd med forældre, lærer og elev
- Afgørelse om fritagelse kan træffes på baggrund af en PPV
- Afgørelsen skal ledsages af en beslutning om, hvordan elevens udbytte af undervisningen skal evalueres på anden vis.

Fritagelse fra undervisningen og afgivelse af standpunktskarakterer

Specialundervisningsbekendtgørelsen

Fritagelse fra undervisning i faget, jf. §13

§ 13. Har en elev usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i dette fag, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Opmærksomhedspunkter

- Krav om pædagogisk-psykologisk vurdering
- Krav om forældresamtykke
- Eleven kan ikke fritages fra dansk og matematik
- Eleven skal have anden undervisning i stedet

Folkeskoleloven

Afgivelse af standpunktskarakterer, jf. §13, stk. 4

Stk. 4. Der gives standpunktskarakterer mindst 2 gange om året på 8. og 9. klassetrin. De sidste standpunktskarakterer gives umiddelbart før de skriftlige prøver og skal udtrykke elevens faglige standpunkt på dette tidspunkt. Skolens leder kan beslutte, at de sidste standpunktskarakterer i de fag eller dele af fag, der ikke afsluttes med en skriftlig prøve, først gives umiddelbart inden de mundtlige prøvers påbegyndelse.

Opmærksomhedspunkter

- Der er ikke hjemmel i loven til ikke at give standpunktskarakterer
- I tilfælde af fx langvarigt fravær på grund af sygdom kan skolen fx gennemføre ekstraordinære prøver/test eller særlige samtaler.
- Hvis det ikke er muligt at tilvejebringe et grundlag for bedømmelse, må skolen give eleven -3.

Kontaktoplysninger

Kontor for Prøver, Eksamen og Test

- fp@stukuvvm.dk
- [33 92 61 00](tel:33926100)
- Telefonen er åben mandag til fredag i tidsrummet 9-12.

Kontor for Frie Skoler

- KFS@stukuvvm.dk
- [33 92 53 33](tel:33925333)
- Telefonen er åben tirsdag til torsdag kl. 9-12.

Spørgsmål og evaluering

